

Sancti Gregorii Papæ Primi Cognomento Magni Opera

In Tres Tomos Distributa. Ex quamplurimis MSS. Codicibus emendata ;
Additæ Sunt Quædam Notæ in Dialogos & Epistolas ejusdem S. Gregorii

Gregor <I., Papst>

Lutetia Parisiorum, 1675

Homilia XXII. Habita ad populum in basilica Sanctorum Proceßi &
Martiniani, die natalis eorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74915)

ficulneæ cultor adjungat: [*Si quidem feceris fructum: sin autem, in futurum succides eam.*] quia profectò qui hinc non vult ad fecunditatem pinguescere per increpationem, illic cadet unde jam relurgere per penitentiam non valet: & in futurum succidetur, quamvis hic sine fructu viridis stare videatur. [*Erat autem docens in synagoga eorum sabbatis. Et ecce mulier, quæ habebat spiritum infirmitatis annis decem & octo.*] Paulò autè jam diximus, quia hoc erat trinus adventus domini ad infructuosam ficulneam, quod decem & octo annorum numerus ad curvam mulierem signat. Sexto enim die homo factus est, atque eodem sexto die opera Domini cuncta perfecta sunt. Senarius autem numerus in trigonum ductus, decem & octo facit. Quia ergo homo qui sexta die factus est, perfecta opera habere noluit, sed ante legem, sub lege, atque in exordio inchoantis gratiæ infirmus extitit, decem & octo annis curva mulier fuit. [*Et erat inclinata, nec omnino poterat sursum respicere.*] Omnis peccator terrena cogitans, cælestia non requirens, sursum respicere non valet: quia dum desideria inferiora sequitur, à mentis suæ rectitudine curvatur: & hoc semper videt, quod sine cessatione cogitat. Ad corda vestra, fratres charissimi, redite: quid horis omnibus in cogitationibus vestris volvatis, semper aspiciat. Alius de honoribus, alius de pecuniis, alius de prædiorum ambitu cogitat. Hæc cuncta in imo sunt, & quando mens talibus implicatur, ab status sui rectitudine flectitur. Et quia ad cæleste desiderium non assurgit, quasi mulier inclinata sursum respicere nequaquam potest. Sequitur: [*Hanc cum vidisset Iesus, vocavit ad se. & ait illi: Mulier, dimissa es ab infirmitate tua. Et imposuit illi manum. & confestim erecta est.*] Vocavit, & crevit: quia illuminavit & adjuvit. Vocat, sed non erigit, quando quidem per ejus gratiam illuminamur, sed exigentibus nostris meritis adjuvari non possumus. Plerumque enim videmus quæ agenda sunt, sed opere non implemus. Nitimur, & infirmamur. Mentis judicium rectitudinem conspicit, sed ad hanc operis fortitudo succumbit: quia nimirum jam de pœna peccati est, ut ex dono quidem possit bonum conspici, sed tamen ab eo quod aspicitur, contingat per meritum repellenti. Usitata etenim culpa obligat mentem, ut nequaquam surgere possit ad rectitudinem. Conatur, & labitur: quia ubi sponte diu persistit, ibi & cum noluerit, coacta cadit. Bene de hac nostra incurvatione ex typo humani generis per Psalmistam dicitur: *Incurvatus sum & humiliatus sum usquequoque.* Contemplatus namque, quòd ad supernam lucem intuemdam homo conditus fuerat, sed peccatis exigentibus foras missus, mentis suæ tenebras portat, superna non appetit, infimis intendit, cælestia nequaquam desiderat, terrena semper in animo versat: & hoc quod de suo genere doluit, in seipso exclamavit, dicens: *Incurvatus sum & humiliatus sum usquequoque.* Contemplationem namque cælestium perdens, si sola carnis necessaria homo cogitaret, incurvatus & humiliatus esset, sed tamen usquequoque non esset. Quem ergo à supernis cogitationibus non solum necessitas dejecit, sed etiam voluptas illicita sternit, non solum incurvatus, sed usquequoque incurvatus est. Hinc alius Prophetæ de immundis spiritibus dicit: *Qui dixerunt anima tua, incurvare ut transeamus.* Recta quippe stat anima quum superna desiderat, & nequaquam flectitur ad ima. Sed maligni spiritus quum hanc in sua rectitudine stare concipiunt, per eam transire non possunt. Transire namque eorum, est imunda illi desideria spargere. Dicunt ergo, *Incurvare ut transeamus:* quia si ipsa se ad ima appetenda non dejecit, contra hanc illorum perverfitas nullatenus convalescit: & transire per eam nequeunt, quam contra se rigidam in superna intentione pertimescunt.

Gen. 2. 4

Grego-
rii Ma-
Tom.

Isai. 37.

Isai. 31. 8

A Nos ergo, fratres charissimi, nos viam malignis in nobis spiritibus damus, cum terrena concupiscimus, cum ad temporalia appetenda curvamur. Pudeat ergo terrena concupiscere, & dorfa mentium ascendentibus adverfariis præbere. Terram semper intuetur qui curvus est: & quo præmio sit redemptus, non meminit qui ima quærit. Hinc etiam per Moysen dicitur, ut qui gibbo premitur, nequaquam ad sacerdotium provehatur. Et quotquot Christi sanguine redempti sumus, membra ejusdem summi sacerdotis efficimur. Unde & nobis per Petrum dicitur: *Vos autem genus electum, regale sacerdotium.* Sed qui gibbum tolerat, ima semper intuetur. A sacerdotio ergo repellitur: quia quisquis solis terrenis intentus est, ipse sibi testis est quòd membrum summi sacerdotis non est. Hinc rursus pisces qui pennulas non habent, ab esu fidelis populi prohibentur. Pisces quippe qui pennulas squamarum habent, dare etiam saltus super aquas solent. Quid ergo pennatis piscibus nisi electæ animæ figurantur? Quæ profectò solæ in cælestis Ecclesiæ corpus transeunt, quæ modò virtutum pennulis fultæ, saltus dare per cæleste desiderium sciunt, ut superna per contemplationem appetant, quamvis in seipsis iterum ex mortali carne relabantur. Si ergo jam bona cælestis patriæ agnovimus, displiceat nobis, fratres charissimi, quòd curvi sumus. Ponatur ante oculos mulier curva, & arbor fructuosa. Reminisamur malorum quæ fecimus, mittamus ad radicem cordis cophinum stercoris, ut tunc in retributionis fructu pinguescat, quod nobis hic per penitentiam fecerat. Et si virtutum summa operari non possumus, ipse Deus nostro gaudet lamento. Ex ipsa enim justitiæ inchoatione ei placebimus, qui injustia quæ fecimus, punimus. Nec mora erit in fletibus; quia tergent citius transeuntis lacrymas mansura gaudia, Per Dominum nostrum Jesum Christum, qui vivit & regnat cum Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum, Amen.

Levit. 21. d

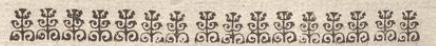
1. Pet. 2. 5

Levit. 11. b

Greg. in Eccl. hom. 1.

LECTIO sancti Evangelij secundum Lucam.

IN illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: *Cap. 9. c.* *Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, & tollat crucem suam quotidie, & sequatur me. Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdet eam: & qui perdiderit animam suam propter me, salvam eam faciet. Quid enim prodest homini, si totum mundum lucretur, se autem perdat, & detrimentum sui faciat? Nam qui me eruberit & meos sermones, hunc filius hominis erubescet cum venerit in maiestate sua, & Patris, & sanctorum Angelorum. Dico autem vobis verè: Sunt aliqui hic stantes, qui non gustabunt mortem, donec videant regnum Dei.*

HOMILIA XXII.

Habita ad populum in basilica Sanctorum Processi & Martiniani, die natalis eorum.

Quia Dominus ac Redemptor noster novus homo venit in mundum, nova præcepta dedit mundo. Vitæ etenim nostræ veteri in vitis enutrita, contrarietatem opposuit novitatis suæ. * Quid enim veteris, quid carnalis homo noverat, nisi sua retinere,

* hoc paulo aliter habentur apud Patrum.

aliena rapere, si posset; concupiscere, si non posset. A Sed caelestis medicus singulis quibusque vitii ob-
 viancia adhibet medicamenta. Nam sicut arte medi-
 cinæ calida frigidis, frigida calidis curantur; ita Do-
 minus noster contraria opposuit medicamenta pec-
 catis; ut lubricis continentiam, tenacibus largitatem,
 iracundis mansuetudinem, elatis præciperet humili-
 tatem. Certè cum se sequentibus nova mandata pro-
 poneret, dixit: *Nisi quis renunciaverit omnibus quæ
 possidet, non potest meus esse discipulus.* Ac si apertè
 dicat: *Qui per vitam veterem aliena concupiscitis,
 per novæ conversationis studium & vestra largimi-
 ni.* Quid verò in hac lectione dicat, audiamus:
 [*Qui vult post me venire, abneget semetipsum.*] Ibi
 dicitur ut abnegemus nostra, hic dicitur ut abnege-
 mus nos. Et fortasse laboriosum non est homini re-
 linquere sua, sed valde laboriosum est relinquere se-
 metipsum. Minus quippe est abnegare quod habet:
 valde autem multum est, abnegare quod est. Ad se
 autem nobis venientibus Dominus præcepit, ut re-
 nunciemus nostris: quia quicumque ad fidei ago-
 nem venimus, luctamen contra malignos spiritus
 fumimus. Nihil autem maligni spiritus in hoc mun-
 do proprium possident. Nudi ergo cum nudis luctari
 debemus. Nam si vestitus quisquam cum nudo lu-
 ctatur, citius ad terram dejicitur, quia habet unde
 teneatur. Quid enim sunt terrena omnia, nisi quæ-
 dam corporis indumenta? *Qui ergo contra diabo-
 lum ad certamen properat, vestimenta abjiciat, ne
 succumbat.* Nihil in hoc mundo amando possideat,
 nullas rerum labentium delectationes requirat, ne
 unde ad votum tegitur, ad casum inde teneatur. Nec
 tamen sufficit nostra relinquere, nisi relinquamus &
 nos. Quid est quod dicimus, Relinquamus & nos?
 Si enim nosmetipsos relinquimus, quò ibimus extra
 nos? Vel quis est qui vadit, si se deseruit? Sed aliud
 fumus per peccatum lapsi, aliud per naturam condi-
 ti: aliud quod fecimus, aliud quod facti sumus.
 Relinquamus nosmetipsos quales peccando nos fe-
 cimus, & maneamus nosmetipsi quales per gratiam
 facti sumus. Ecce etenim qui superbus fuit, si con-
 versus ad Christum humilis factus est, semetipsum
 relinquit. Si luxuriosus quisque ad continentiam vi-
 tam mutavit, abnegavit utique quod fuit. Si avarus
 quisque ambire jam desit, & largiri didicit propria
 qui prius aliena rapiebat, proculdubio semetipsum
 reliquit. Ipse quidem est per naturam, sed non est
 ipse per malitiam. Hinc enim scriptum est: *Verte im-
 pios, & non erunt.* Conversi namque impij non erunt,
 non quia non erunt omnino in essentia, sed scilicet
 non erunt in impietatis culpa. Tunc ergo nosmet-
 ipsos relinquimus, tunc nos ipsos abnegamus, cum
 mutamus quod per veritatem fuimus, & ad hoc
 nitimur quod per novitatem vocamur. Pensemus
 quomodo se Paulus abnegaverat, qui dicebat: *Vivo
 autem jam non ego.* Exinctus quippe fuerat sævus
 ille persecutor, & vivere cæperat pius prædicator.
 Si enim ipse esset, pius profectò non esset. Sed qui se
 vivere denegat, dicat unde est quòd sancta verba
 per doctrinam veritatis clamat. Protinus subdit:
Vivit verò in me Christus. Ac si apertè dicat. Ego
 quidem à memetipso extinctus sum, quia carnaliter
 non vivo: sed tamen essentialiter mortuus non sum,
 quia in Christo spiritualiter vivo. Dicat ergo Veritas,
 dicat: [*Si quis vult post me venire, abneget semet-
 ipsum.*] quia nisi quis à semetipso deficiat, ad eum
 qui super ipsum est, non appropinquat: nec valet
 apprehendere quod ultra ipsum est, si nescierit ma-
 ctare quod est. Sic olerum plantæ transponuntur ut
 proficiant, atque ut ita dixerim, eradicantur ut cre-
 scant. Sic rerum semina in terræ admixtione defi-
 ciunt, ut reparatione sui generis uberius asurgant.
 Unde enim videntur perdidisse quod erant, inde ac-
 ciipiunt hoc apparere quod non erant. Sed qui
 jam se à vitii abnegat, exquirendæ ei virtutes sunt

in quibus crescat. Nam cum dictum est: [*Qui
 vult post me venire, abneget semetipsum.*] protin-
 us additur: [*Et tollat crucem suam quotidie, & Infr. 2. hom
 sequatur me.*] Duobus etenim modis crux tollitur,
 cum aut per abstinentiam affligitur corpus, aut per
 compassionem proximi affligitur animus. Pensemus
 qualiter utroque modo Paulus crucem suam
 tulerat, qui dicebat: *Castigo corpus meum, & in ser-
 vium redigo, ne forte alius prædicans, ipse repro-
 bus efficiar.* Ecce in afflictione corporis audivimus
 crucem carnis: audiamus nunc in compassione pro-
 ximi crucem mentis. Ait enim: *Quis infirmatur, &
 ego non infirmor? Quis scandalizatur, & ego non
 uror?* Perfectus quippe prædicator ut exemplum
 daret abstinentiæ, crucem portabat in corpore. Et
 quia in se trahebat damna infirmitatis alienæ, cru-
 cem portabat in corde. Sed quia ipsis virtutibus
 quædam vitia juxta sunt, dicendum nobis est, quod
 vitium abstinentiam carnis, & quod obsidet com-
 passionem mentis. E vicino namque abstinentiam
 carnis nonnunquam vana gloria obsidet: quia dum
 tenuitas in corpore, dum pallor in vultu respicitur,
 virtus patefacta laudatur: & tantò se celerius foras
 fundit, quantò ad humanos oculos per ostensum
 pallorem exit. Et plerumque fit, ut hoc quod cau-
 sâ Dei agi creditur, pro solis humanis favoribus
 agatur. Quod bene Simon ille significat, qui in-
 ventus in itinere, crucem Dominicam in angaria
 portat. Aliena quippe onera in angaria portantur,
 quando per vanitatis studium aliquid geritur. Qui
 ergo per Simonem designantur, nisi abstinentes &
 arrogantes? Qui per abstinentiam quidem carnem
 afficiunt, sed fructum abstinentiæ interiùs non requi-
 runt. Crucem ergo Domini in angaria Simon por-
 tat: quia cum ad opus bonum ex bona voluntate
 non ducitur, rem justæ sine fructu peccator opera-
 tur. Unde idem Simon crucem portat, sed non mori-
 tur: quia abstinentes & arrogantes, per abstinen-
 tiam quidem corpus afficiunt, sed per desiderium
 gloriæ mundo vivunt. Compassionem verò animi
 plerumque latenter obsidet pietas falsa; ut hanc
 nonnunquam usque ad condescendum vitii
 pertrahat, cum ad culpas quisque non debeat com-
 passionem exercere, sed zelum. Compassio quippe
 homini, & rectitudo vitii debetur, ut in uno eo-
 demque homine & diligamus bonum quod factus
 est, & persequamur mala quæ fecit: ne dum culpas
 incaute remittimus, non jam per charitatem com-
 pari, sed per negligentiam * concidisse videamur.
 Sequitur: [*Qui enim voluerit animam suam salvam
 facere, perdet eam: & qui perdiderit animam suam
 propter me, salvam eam faciet.*] Sic dicitur fideli:
 [*Qui voluerit animam suam salvam facere, perdet
 eam: & qui perdiderit animam suam propter me, sal-
 vam eam faciet.*] Ac si agricolæ dicatur: Frumentum
 si servas, perdis: si feminas, renovas. Quis enim
 nesciat quòd frumentum cum in semine mittitur,
 perit ab oculis, in terra deficit? Sed unde pu-
 trescit in pulvere, inde vitescit in renovatione.
 Quia verò sancta Ecclesia aliud tempus habet per-
 secutionis, atque aliud pacis; Redemptor noster
 ipsa ejus tempora distinguit in præceptis. Nam
 persecutionis tempore ponenda est anima: pacis
 autem tempore ea quæ amplius dominari possunt,
 frangenda sunt desideria terrena. Unde & nunc
 dicitur: [*Quid enim prodest homini, si lucretur
 totum mundum, se autem perdat, & detrimentum
 sui faciat?*] Cum persecutio ab adversariis deest,
 valde vigilantius cor custodiendum est. Nam pa-
 cis tempore quia licet vivere, licet etiam ambi-
 re. Quæ profectò avaritia bene compefcitur, si
 ipse status ambientis sollicitè consideretur. Nam
 cur instet ad colligendum, quando stare non po-
 test ipse qui colligit? Cursum ergo suum quis-
 que consideret, & agnoscat sibi posse sufficere par-
 Z Z z z iij

Luc. 14. f

Prov. 12. e

* al. vitam

Gal. 2. d

Ibidem.

* al. condef-
cendisse
al. consentif-
te

va quæ habet. Sed fortasse metuit ne in hujus vitæ A
itinere sumptus desit. Longa nostra desideria incre-
pat via brevis: incallum multa portantur, cum jux-
ta est quod pergitur. Plerumque autem & avaritiam
vincimus, sed adhuc obstat quod vias rectitudinis
minori tenemus custodia perfectionis. Nam sæpe
labentia cuncta despiciamus, sed tamen adhuc hu-
manæ verecundiæ usum præpedimur, ut rectitudi-
nem quam servamus in mente, nondum exprimere
valeamus in voce: & tantò Dei faciem ad justitiæ
defensionem negligimus, quantò humanas facies
contra justitiam veremur. Sed huic quoque vulnere
congruum subjungitur medicamentum, cum Do-
minus dicit: [*Qui me erubuerit & meos sermones,
hunc filius hominis erubescet cum venerit in majes-
tate sua, & Patris, & sanctorum Angelorum.*]
Sed ecce nunc apud se homines dicunt: Nos jam
Dominum & sermones ejus non erubescimus; quia
aperta cum voce profitemur. Quibus ego respon-
deo, quod in hac plebe Christiana sunt nonnulli,
qui Christum ideo confitentur, quia cunctos Chri-
stianos esse conspiciunt. Nam si nomen Christi in
tanta hodie gloria non esset, tot professores Christi
sancta Ecclesia non haberet. Non ergo ad proba-
tionem fidei vox sufficit professionis, quam defen-
dit à verecundiâ professio generalitatis. Est tamen
ubi se quisque interroget, ut in confessione Christi
se veraciter probet, si non jam nomen ejus erubescit,
si plena virtute mentis humanum pudorem subdi-
dit. Certè enim persecutionis tempore erubescere
poterant fideles, substantiis nudari, de dignitatibus
dejici, verberibus affligi. Pacis autem tempore
quia hæc à nostris persecutionibus desunt, est aliud
ubi ostendatur nobis. Veremur sæpe à proximis
despici, dedignamur injurias verbi tolerare: si con-
tingat jurgium fortasse cum proximo, erubescimus
prios satisfacere. Cor quippe carnale dum hujus
vitæ gloriam quaerit, humilitatem respuit. Et ple-
rumque ipse homo qui irascitur, discordanti sibi re-
conciliari appetit, sed ire ad satisfaciendum prior
erubescit. Pensemus facta Veritatis, ut videamus
quod jacent nostræ pravitate actiones. Si enim mem-
bra summi capitis sumus, imitari eum cui connecti-
mur, debemus. Quid namque ad nostræ eruditi-
onis exemplum Paulus egregius prædicator dicit?

2. Cor. 5. d

*Pro Christo legatione fungimur, tanquam Deo ex-
hortante per nos: obsecramus pro Christo, reconci-
liamini Deo. Ecce inter nos & Deum discordiam
peccando fecimus, & tamen ad nos Deus suos leg-
gatos prior misit, ut nos ipsi qui peccavimus, ad pa-
cem Dei rogati veniamus. Erubescat ergo humana
superbia, confundatur quisque si non satisfaciat
prior proximo, quando post culpam nostram ut ei
reconciliari debeamus, & ipse qui offensus est, le-
gatis intervenientibus obsecrat Deus. Sequitur:
[*Dico autem vobis verè: Sunt aliqui hic stantes,
qui non gustabunt mortem, donec videant regnum
Dei.*] Regnum Dei, fratres charissimi, non sem-
per in sacro eloquio venturum regnum dicitur, sed
nonnunquam præsens Ecclesia vocatur. Unde scri-
ptum est: *Mittet filius hominis angelos suos, &**

Hom. 12. &
38.

colligent de regno ejus omnia scandala. In illo E
quippe regno scandala non erunt, ubi profectò re-
probi non admittuntur. Quo videlicet exemplo col-
ligitur, quod hoc loco regnum Dei præsens Eccle-
sia vocatur. Et quia nonnulli ex discipulis usque
adeo in corpore victuri erant, ut Ecclesiam Dei con-
structam conspicerent, & contra mundi hujus glo-
riam erectam, consolatoria promissione nunc dicitur:
[*Sunt quidam de hic stantibus, qui non gu-
stabunt mortem, donec videant regnum Dei.*] Sed
cum tanta Dominus subeunda mortis præcepta ede-
ret, quid necessarium fuit ut ad hanc subitò pro-
missionem veniret? Quod si subtiliter attendamus,
quanta dispensatione pietatis agatur agnoscimus.

Discipulis enim rudibus etiam de præsentis vita ali-
quid promittendum fuit, ut possent robustius in
futura solidari. Sic Israëlítico populo ex Ægypti
terra liberando, repromissionis terra promittitur,
& cum vocandus esset ad dona cælestia, terrenis
promissionibus tuadetur. Cur hoc, nisi ut dum ef-
fer aliquod quod de vicino perciperet, illud jam fi-
delibus crederet quod de longinquo audire potuis-
set? Carnalis etenim populus si parva non accipe-
ret, magna non crederet. Omnipotens ergo Deus
largiendo terrena, suadet ad cælestia, ut percipiens
quod videret, sperare disceret quod minimè vide-
bat: & tantò solidior de invisibilibus fieret, quan-
tò eum ad spei certitudinem visibilia promissa fulci-
rent. Unde rectè quoque per Psalmistam dicitur:
Dedit eis regiones gentium, & labores populorum ps. 104. d
*possederunt: ut custodiant justificationes ejus, &
legem ejus requirant.* Sic ergo hoc loco rudibus dis-
cipulis Veritas loquens, videndum regnum Dei
promittit in terra, ut hoc ab eis fidelibus in celo
præsumatur. Ex ipso itaque regno, quod jam vide-
mus in mundo esse sublimatum, speremus regnum
quod in celo credimus percipiendum. Nam sunt
nonnulli, qui Christianitatis nomine censentur,
sed Christianitatis non habent fidem. Sola esse visi-
bilia æstimant, invisibilia non appetunt; quia nec
esse suspicantur. Ad sanctorum Martyrum corpora
constimus, fratres mei. Nunquid isti carnem suam
in mortem darent, nisi eis certissimè constitisset esse
vitam pro qua mori debuissent? Et ecce qui ita cre-
diderunt, miraculis coruscant. Ad extincta nam-
que eorum corpora, viventes ægri veniunt, & san-
tantur: perjuri veniunt, & à demonio vexantur:
demoniaci veniunt, & liberantur. Quomodo ergo
vivunt illic ubi vivunt, si in tot miraculis vivunt
hic, ubi mortui sunt?

Rem, fratres, dico brevem verbo, sed non
parvam merito, quam religiosi quibusdam senio-
ribus narrantibus agnovi. Gothorum tempore ma-
trona quædam fuit valde religiosa, quæ ad horum
Martyrum Ecclesiam crebrò veniebat. Quadam die
dum ex more ad orandum venisset, egrediens, duos
stantes sub peregrino habitu monachos invenit,
peregrinos credidit, dari eis aliquid elemosynæ
præcepit. Sed priusquam ejus erogaret eis ad lar-
giendam elemosynam propinquasset, astiterunt illi
viciniis, & dixerunt: Tu nos modò visitas, nos
te in die judicii requiremus, & quidquid possumus,
præstamus tibi. Quo dicto, ab oculis ejus ablati
sunt. Terita illa ad orandum rediit, seseque in la-
crymis prolixius effudit. Et facta est post hoc tantò
instantior in prece, quantò certior de promissione.
Si autem juxta Pauli vocem, *fides est sperandum* Hebr. 11.

substantia rerum, argumentum non apparentium:
nequaquam jam dicimus ut venturam vitam creda-
tis; quia ecce ipsi qui in illa vivunt, humanis obtu-
tibus visibiliter præsentantur. Quod enim videri
potest, melius dicitur sciri, quam credi. Venturam
ergo vitam nos Dominus magis voluit scire, quam
credere, qui eos quos invisibiliter recipit, apud se
vivere nobis etiam visibiliter ostendit. Hos ergo,
fratres charissimi, in causa vestri examinis quam
cum districto iudice habebitis, patronos facite:
hos in die tanti terroris illius defensores adhibete.
Certè si apud quemdam magnum iudicem causa
quælibet vestra esset die castino ventilanda, totus
hodiernus dies in cogitatione duceretur, patronum
vestra fraternitas quæreret, magnis precibus ageret ut
apud tantum iudicem sibi defensor veniret. Ecce dis-
strictus iudex Jesus venturus est: tanti illius Ange-
lorum Archangelorumque concilij terror adhibetur.
In illo conventu causa nostra discutitur, & tamen
nos patronos modò non quærimus, quos tunc de-
fensores habeamus. Adsunt defensores nostri sancti
Martyres, rogati volunt, atque, ut ita dixerim,

quarunt, ut quarantur. Hos ergo adjuutores vestris A orationibus quaerite: hos protectores vestri reatus invenite: quia ne punire peccatores debeat, rogari vult & ipse qui iudicat. Unde & tam longo tempore comminatur iram, & tamen misericorditer expectat. Sic autem nos & misericordia eius refoveat, ut nullo modo negligentes reddat. Sic peccata nostra perturbent, ut mens in desperationem non proruat: quia etsi praesumentes metuemus, & metuentes speramus, aeternum regnum citius adepturi sumus, per eum qui vivit & regnat cum Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. Amen.

Lectio sancti Evangelij secundum Lucam. B

Cap. 7. f

IN illo tempore: Rogabat Iesum quidam Phariseus, ut manducaret cum illo. Et ingressus domum Pharisei, discubuit. Et ecce mulier, quae erat in civitate peccatrix, ut cognovit quod Iesus accubisset in domo Pharisei, attulit alabastrum unguenti, & stans retro secus pedes ejus, lacrymis capit rigare pedes ejus, & capillis capitis sui tergebat, & osculabatur pedes ejus, & unguento ungebat. Videns autem Phariseus qui vocaverat eum, ait intra se, dicens: Hic si esset propheta, sciret utique, quae & qualis est mulier quae tangit eum: quia peccatrix est. Et respondens Iesus, dixit ad illum: Simon, habeo tibi aliquid dicere. At ille ait: Magister, dic. Duo debitores erant cuidam feneratori: unus debebat denarios quingentos, & alius quinquaginta. Non habentibus illis unde redderent, donavit utrisque. Quis ergo eum plus diligit? Respondens Simon, dixit: Aestimo quia is cui plus donavit. At ille dixit ei: Recte iudicasti. Et conversus ad mulierem, dixit Simoni: Vides hanc mulierem? Intravi in domum tuam, aquam pedibus meis non dedisti: haec autem lacrymis rigavit pedes meos, & capillis suis terxit. Osculum mihi non dedisti: haec autem ex quo intravit, non cessavit osculari pedes meos. Oleo caput meum non unxisti: haec autem unguento unxit pedes meos. Propter quod dico tibi: Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. Cui autem minus dimittitur, minus diligit. Dixit autem ad illam: Remittuntur tibi peccata tua. Et cœperunt qui simul accubebant, dicere intra se: Quis est hic, qui etiam peccata dimittit? Dixit autem ad mulierem: Fides tua te salvam fecit: E vade in pace.

HOMILIA XXXIII.

Habita ad populum in basilica sancti Clementis, feria sexta Quatuor temporum Septembris.

COgitanti mihi de Mariae poenitentia, flere magis liber, quam aliquid dicere. Cuius enim vel

saxeum pectus illa hujus peccatricis lacrymae ad exemplum poenitendi non emolliant? Consideravit namque quid fecit, & noluit moderari quid faceret. Super convivantes ingressa est, non iussa venit, inter epulas lacrymas obtulit. Disceite quo dolore ardet, quae flere & inter epulas non erubescit. Hanc vero, quam Lucas peccatricem mulierem, Joannes Mariam nominat, illam esse Mariam credimus, de qua Marcus septem daemonia ejecta fuisse testatur. Et quid per septem daemonia, nisi universa vitia designantur? Quia enim septem diebus omne tempus comprehendiur, recte septenario numero universitas figuratur. Septem ergo daemonia Maria habuit, quae universis vitiis plena fuit. Sed ecce, quia turpitudinis suae maculas aspexit, lavanda ad fontem misericordiae, convivantes non erubuit. Nam quia semetipsam graviter erubescit intus, nihil esse credidit quod verecundaretur foris. Quid ergo miramur, fratres, Mariam venientem, an Dominum suscipientem? Suscipientem dicam, an trahentem? Dicam melius, trahentem & suscipientem: quia nimirum ipse eam per misericordiam traxit intus, qui per mansuetudinem suscepit foris. Sed jam textum sancti Evangelij percurrentes, ipsum quoque ordinem quo venerit sananda, videamus. [Attulit alabastrum unguenti, & stans retro secus pedes Iesu, lacrymis capit rigare pedes ejus, & capillis capitis sui tergebat, & osculabatur pedes ejus, & unguento ungebat.] Liqueat fratres, quod illicitis actibus prius mulier intenta, unguentum sibi pro odore suae carnis adhibuit. Quod ergo sibi turpiter exhibuerat, hoc jam Deo laudabiliter offerebat. Oculis terrena concupierat: sed hos jam per poenitentiam conterens flebat. Capillos ad compositionem vultus exhibuerat: sed jam capillis lacrymas tergebat. Ore superba dixerat: sed pedes Domini osculans, hos in Redemptoris sui vestigia figebat. Quot ergo in se habuit oblectamenta, tot de se invenit holocausta. Converterit ad virtutum numerum, numerum criminum: ut totum serviret Deo in poenitentia, quidquid ex se Deum contempserat in culpa. Sed hoc Phariseus intuens despicit, & non solum venientem peccatricem mulierem, sed etiam suscipientem Dominum reprehendit, dicens intra se: [Hic si esset propheta, sciret utique, quae & qualis est mulier quae tangit eum: quia peccatrix est.] Ecce Phariseus veraciter apud se superbus, & fallaciter justus, agrum reprehendit de aegritudine, medicum de subventionem, qui ipse quoque de elationis vulnere aegrotabat, & ignorabat. Inter duos autem aegros medicus aderat: sed unus aeger in febre integrum sensum tenebat, alter vero in febre carnis & sensum perdiderat mentis. Illa quippe flebat quod fecerat: Phariseus autem de falsa justitia elatus, vim suae invaliditatis exaggerabat. In aegritudine ergo & sensum perdiderat, qui hoc ipsum quoque, quod a salute longè esset, ignorabat. Sed inter haec nos gemitus cogit, quosdam nostri ordinis viros intueri, qui sacerdotali officio praediti, si quid fortasse iuste exterius vel tenuiter egerint, protinus subiectos despiciunt, & peccatores quosque in plebe positos dedignantur, eisque compati culpam suam consentientibus nolunt, ac velut Pharisei more, a peccatrice muliere tangi despiciunt. Quae profecto mulier si ad Pharisei pedes venisset, nimirum calcibus repulsa discederet. Inquinari enim se alieno peccato crederet. Sed quia hunc vera justitia non replebat, de alieno vulnere aegrotabat. Unde semper necesse est, ut cum peccatores quosque conspiciamus, nosmetipsos prius in illorum calamitate desicemus: quia fortasse in similibus aut lapsi sumus, aut labi possumus, si lapsi non sumus. Et si censura magisterij debet semper virtute disciplinae vitia persequi, oportet tamen ut sollicitè discernamus, quia distinctionem debemus vitiis, compassionem naturae. Si enim feriendus est peccator, nu-